

INGEZONDEN.

TUBERKELBACILLEN IN SPUTUM EN IN URINE.

A. Het opsporen van tuberkelbacillen in sputum geeft soms moeilijkheden, wanneer dit zeer taai is en de bacillen omgeven zijn door dikke slijmlagen. In zoo'n geval is het gewenscht het sputum, vaak in één gulp uit de flacon glijdend, met water (een half volume) te schudden en daarna een half volume phenolum liquefactum toe te voegen en zóólang te schudden, totdat een gelijkmatige witte massa is verkregen. Na centrifugeeren zijn de bacillen dan met de carbol-fuchsinekleuring volgens GABBET en methyleenblauw als nakleuring te vinden. Deze mededeeling staat niet gelijk met het „brengen van uilen naar Athene". Want verschillende sputa uit het ziekenhuis „Salem" te Ermelo, waarin door verschillende onderzoekers vergeefs naar tuberkelbacillen was gespeurd, bleken deze toch te bevatten.

B. Bij tuberculose van blaas of nieren is de urine vaak alkalisch. Door aanraking met alkali (ammoniak c.q.) verliezen de bacillen in hooge mate het vermogen om zuurvast gekleurd te worden door fuchsine. Vooral wanneer de urine niet direct na loozing wordt onderzocht, kan dit tot fouten aanleiding geven. Onmiddellijk aanzuren met azijazuur en toevoeging van een beetje carboloplossing geven dan meer kans op het vinden der bacillen. Centrifugeeren is noodzakelijk.

Aan dr. HELDER, arts te Ermelo, een woord van dank voor zijn bereidwillige medewerking en medecontrôle bij het nemen der proeven en de vaststelling der resultaten.
Ermelo, October 1922.

JOH. VAN DE MOER.

GRIEKSCHE OF ANDERE CULTUUR?

Prof. VAN RIJNBEEK heeft in het *Ned. Tijdschrift v. Geneeskunde* van 28 October en 4 November („Classiek of modern"?) de ex-H. B. S.-ers onder ons nog al gekleineerd door hun zijdelings te herinneren aan hun vele en groote tekortkomingen; hoe laag hij hen in het algemèen taxeert, blijkt, dunkt mij, overtuigend uit de volgende korte samenvatting 1): volgens prof. VAN RIJNBEEK kan men de toekomstige beoefenaars van de wetenschap (de geneeskundige inbegrepen) *natuurlijk slechts op één wijze* de meer ideële elementen bijbrengen, die zij zoozeer behoeven, zooals: „beschaving, d. i. zelfkennis en menschenkennis in harmonieus evenwicht, menschelijk gevoelen en menschelijk begrijpen, menschenliefde gegrondvest op kennis van 's menschen geest en gemoed" enz. enz.. Die „éene wijze" om de jongelieden dat alles en nog véél meer „bij te brengen" (iets verder staat: „om dit te bereiken is slechts *één doel bruikbaar*"); van een lapsus calami kan dus geen sprake zijn!) die éene wijze is z. i. de gymnasiale opleiding! „Men moet de leerlingen voorleggen de authentieke akten der beschavingsgeschiedenis van hun eigen ras *te beginnen bij het glans- en gloedrijke begin: Hellas* (!) Hier toch is *de grondslag gelegd van onze wijsbegeerte, van onze recht-plicht-, en zedeleer als individuen en als staatsburgers* (!) en vooral in Griekenland is *geboren* (!) wat grondslag is àller wetenschap: *de kunst goed te aanschouwen en beschouwen* (!) enz. enz.

Ik voel mij gedrongen tegen deze eenzijdige manier van „beschouwen" op te komen: 1. Men behoeft geen Hebreeuwisch, Grieksch en Latijn te kennen om den Geest van het Oude en het Nieuwe Testament en dien van de geschriften des Kerkvaders te kunnen begrijpen, en m. i. kan men ook den Grieksch geest best leeren doorgronden met behulp van goede vertalingen. 2. Over een groot gedeelte van dezen „geest" moeten de leeraren zwijgen, omdat het al te vies en te weerzinwekkend is! 3. Vandaar dat de meeste ex-gymnasiasten veel te gunstig oordeelen over de Grieksche cultuur en hun eigen opleiding. 4. Wie er meer van weten wil, die leze het boek van MAGNUS HIRSCHFELD „Die Homosexualität"; daarin vindt men alle bijzonderheden; ook wordt er het Grieksche volk gelukkig geprezen,

1) Eerst had ik de opvatting van prof. VAN RIJNBEEK uitvoeriger medegedeeld, maar de redactie vond mijn artikel — het zou nog geen twee bladzijden beslagen hebben! — véél te lang en wilde aanvankelijk slechts een halve bladzijde toestaan. Ik moest het toen wel „kort" maken, gevaarlijk kort zelfs.

omdat het met behulp van zijn door de Christenen „niedergetreten” opvoedings-systeem „die gleichgeschlechtliche Empfindung dem Staatsganzen nutzbar machte und — nicht zum Schaden des Landes — sozial ausnützte” !! 5. Wie bovendien weet, hoe weinig er de *wettige* vrouwen in tel waren (het houden van bijwijven was er „mos” !) en dat een vader er het recht had zijn pasgeboren kind te „ver-stooten” (en dus aan alle afgrijselijke gevolgen daarvan bloot te stellen !), die zal het *Arische* Westen gelukkig prijzen, dat het den geweldigen invloed ten goede ondervonden heeft van de uit de *Joodsche* leer voortgekomen *Christelijke* „recht-, plicht- en zede-leer”.

Daar komt nog het volgende bij: 6. Op het gymnasium leeren zelfs de knapste jongens niet genoeg Grieksch om de „Classieken” in het oorspronkelijke te kunnen lezen; bij het maken van vertalingen maken de meesten „stiekum” gebruik van „Deutsche Uebersetzungen”. 7. Classiek opgeleide geneesheeren, die lust hebben — en er toe in staat zijn — de Grieksche bronnen in de taal zelve te raadplegen — zijn dan ook nog véél zeldzamer dan witte raven. 8. Deze uitzonderingen blijken meestal véél meer aanleg te hebben voor de philologie dan voor de geneeskunst; en méér lust tot „nasuffelen” en „uitpluizen” dan voor de praktijk in engeren zin (waarvoor zooveel „mensenkennis” en „mensenliefde” vereischt worden) en voor het vermeerderen van kennis op medisch en hygiënisch gebied, d. w. z. voor de praktijk in ruimeren zin.

9. En nu ten slotte nog één gewichtige opmerking: mijns inziens is „de kunst goed te aanschouwen en beschouwen, scherp te onderscheiden, streng te scheiden, zuiver te oordeelen, recht te vatten en goed samen te vatten” niet in Griekenland „geboren”; het vermogen daartoe is sommige bevoorrechte menschen *ingeschapen*; het is een Goddelijke gave !

Amsterdam, November 1922.

E. VAN DIEREN, *arts.*

Ik vertrouw, dat geen enkel verstandig lezer in mijn artikelen iets kleineerends voor de leerlingen der H. B. S. ontdekt heeft. De beteekenis dier school is mij waarlijk niet ontgaan en behoefde in den heer VAN DIEREN geen kampioen te vinden om haar in bescherming te nemen. Over des heeren VAN DIEREN's belangwekkende inzichten aangaande de beteekenis der Grieksche letterkunde zal ik zwijgen.

G. VAN RIJNBEEK.

INENTINGEN IN NEDERLAND VERRICHT MET POKKENVACCINE UIT HET INDISCHE INSTITUUT PASTEUR.

Met genoegen las ik in het ingezonden stuk van VAN ALBADA in het vorig nummer van dit *Tijdschrift*, dat de Amsterdamsche vaccine uitstekend voldeed. Het zal VAN ALBADA wellicht genoegen doen te vernemen, dat in de Amsterdamsche koepokinrichting van diezelfde uitstekende stof voorraad voorhanden is voor meer dan een millioen inenting, welke voorraad nog steeds groeiende is. Voorloopig bestaat er dus nog geen aanleiding om stof uit Indië te laten komen.

De in Nederland bereide stof mag volgens Kon. besluit niet langer dan 14 dagen na de verzending gebruikt worden. Als VAN ALBADA spreekt van „niet anders dan versch, hoogstens 14 dagen oud” vergist hij zich derhalve: de door hem gebruikte stof uit onze inrichting werd in 1919, dus drie jaar geleden, bereid. Doch wijzelijk is bepaald, dat de *verzonden* stof binnen 14 dagen moet gebruikt worden, daar niet alle artsen ze zóó bewaren, dat behoud der virulentie gewaarborgd is. Als een buisje weken lang in een warm gestookte spreekkamer blijft liggen, loopt de virulentie gevaar. Het Kon. besluit heeft zooveel mogelijk willen voorkomen, dat er onnutte inenting plaats hebben en straft daarom de goeden met de kwaden. Bij bewaring op een koele plaats behoudt ook onze vaccine geruimen tijd haar werkzaamheid.

Mag ik ten slotte, naar aanleiding van de mededeeling van VAN ALBADA, dat „er een tiental fraaie pokken tot ontwikkeling kwamen”, er aan herinneren, dat bij datzelfde Kon. besluit voorgeschreven is, dat de inenting geschiedt door 5 prikjes of schrapjes? Onlangs werd in dit *Tijdschrift* beperking tot 2 bepleit. Zóóver zou ik om praktische redenen niet willen gaan, doch io is zeker over-